

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbite vsi četrtki in velja s poštno vred in v Mariboru s poštno vred na doma na celo leto 4 K, pol leta 2 K in za tretje leta 1 K. Naročnina za Maribor 6 K, za druge kraje dodatno določeno 3 K. Kdor hoče biti po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošlje na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Čeje „Koledarskega“ izdajatelja“ določajo list brez posebnih omejitev. — Poštovani list stanejo 10 vis. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprotajsko naročnina, izdatke in reklamacije. — Na inozemstvu se plačuje od enostopnega poštnice na celotni 10 vis., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vis. Za večerine odpre primerna popust. V oddelku „Moj naravnost“ stane beseda 5 vis. Piste in zabavne vsebine stanejo 24 vis., izjave in Počasno 36 vis. — Izdatki se sprotajajo do točke opazila. — Reklamacije se pošiljajo prosto.

Nenavadno srditi boji v Karpatih.

Na 200 km dolgi bojni črti v Karpatih noč in dan boji. — V dolinah Ondave in Laborce Rusi na ogrskih tleh. — Karpatski boji velike važnosti za nadaljni razvoj vojske. — Naše čete potisnile Ruse v Bukovini čez državne meje. — Przemyslski poveljnik Kusmanek ujet v Kijevu. — Rusi priznavajo hrabrost przemyslske posadke. — Na drugih bojiščih ni posebnih dogodkov.

Letošnja Velika noč.

Ko smo lani o Veliki noči barvali in slikali pisane, si pač nihče ni mogel misliti, da bomo letos obhajali tako strašno Veliko noč. Letos ni več pisank, da bi jih slikali; tudi ni več barv, s katerimi bi jih rudečili. Pač pa teče junaška kri, da bi z njo lahko porudečili pisanke; in če ne teče junaška kri, pa teče srčna kri domačih, ki jo prelivajo za svojimi dragimi tam daleč daleč na bojiščih. In s to srčno krvjo bodo poskropljene v duhu letošnje pisanke za milijone hrabrih vojakov, ki jim vojna dolžnost ne bo mogla dati drugačnih.

Ali si moremo tedaj v takih razmerah želeli po stari slovenski navadi „veselo Veliko noč“? Da. V nekem oziru se je bolj upravičeno, da se veselimo letošnje Velike noči. Kot slovenskemu narodu so nam v začetku vojske napočili hudi in nevarni časi trpljenja. Ni bila vojska kot taka za nas gorje. Hujše je bilo, da se je slovenski narod obdolžil, kakor da bi ne bil domoljuben. Ko so korakale hrabre čete naših slovenskih fantov in mož s petjem na bojišče, so morali drugi med zasramovanjem korakati v ječe. Celotno duhovnikov iz lavantinske škofije in nekaj slovenskih duhovnikov iz drugih škofij je bilo zaprtih radi „veleizdaje“ Hvala Bogu in čast e. kr. vojnemu sodišču, nedolžnost se je izkazala! Nič en slovenski duhovnik ni bil obsojen. Obsojeni so bili le posamezni gostilničarji, ki čvekači nemške, slovenske in drugih narodnosti. Slovenski narod kot tak, in zlasti naša katoliško-narodna stranka in Slov. Kmečka Zveza pa imata kristalno čist domovinski ščit. Ali se ne smemo tega veseliti? Da. Veselimo se tega, in zato prav iz srca želimo prav veselo Veliko noč onim nedolžnim žrtvam, ki so morale toliko pretrpeti, ki pa lahko zdaj tem bolj s Kristusom obhajajo po trpljenju veselo Vstajenje.

Veseli smo se dalje tega, da je naš „Slov. Gospodar“ učil v pravem duhu vrlo slovensko ljudstvo, tako, da je v teh resnih, nevarnih časih naše ljudstvo vedelo, kaj mu je storiti in kako izpolniti svoje domovinske dolžnosti. „Slov. Gospodar“ ima zato tudi zadoščenje, da se ga je ljudstvo še bolj oklenilo in povzdignilo število naročnikov nad 22.000. Velika je ta armada, do katere je pa prišel še le po dolgoletnem, truda in trpljenja polnem delovanju. Zdaj lahko obhaja veselo svojo Veliko noč.

Veselo Veliko noč lahko obhajamo kot stranka s katoliškim programom. Vojska je obsodila protiverške in prot cerkvene stranke. Kaj naj zdaj dviga in tolaži strankarja, ki je hotel samo na zemlji imeti raj, obesa pa prepustiti vrabičem, kakor je rekel njih voditelj? Kaj naj krepi in drži vojaka, katerega je njegova stranka učila, da je vera postranska stvar, strup iz Judeje i. t. d. Naš avstrijski cesar je zapisal v svojem oklica v začetku vojske, da zaupa v Boga. Hindenburg pripisuje svoje zmage božji pomoči, versko prepričanje daje vojaku pogum in moč, da more izvrševati svoje težke dolžnosti. Ob izbruhu vojske so oblegali spovednice tudi taki, ki je vsled liberalne in socialno-demokratske brezbriznosti že niso videli leta in leta. Naš katoliški program se je torej obresel tudi v vojski. Naš katoliški mož ali fant je šel k sv. zakramentom, potem je pa rekel, da je miren, da se ničesar ne boji, tudi smrti ne. Tak vojak je lahko junak! Zato smo ponosni na svoj katoliški program, na svojo versko prepričanje, na katoliško stranko, ki se lahko tega veseli in v radosti obhaja Veliko noč.

Toda, ali naj imajo tudi oni veselo Veliko noč, katerim krijejo njih drage vojne gomile? Hudo je staršem, če izgubijo svojega sina, up svoje starosti, luč svojih oči, veselje svojega življenja. Hudo je žgubiti zvestega moža, bridko je otrokom, ne imeti dobrega očeta, bridko, ne videti več ljubelega brata, ženina,

sorodnika i. t. d. Da tečejo solze, teče srčna kri! Vendar pa ne žalujemo, „kakor tisti, ki nimajo upanja“. Kako lepa tolažilna pisma so pošiljali padli vojaki pred smrtjo v slovo! „Naj Vas tolaži, da je tako božja volja, če padem. Morebiti nisem bil nikdar tako dobro pripravljen na smrt, in morebiti tudi ne bom več kdaj pozneje, kakor zdaj, ko moram gledati smrti v obraz. Zdaj se le prav vidim, da je prav namen človekov, priti v večno življenje. Na zemlji ni naša prava domovina. To, da človek do starosti živi in se z boleznijo pripravja na smrt, človeka le moti, da si misli, da je hudo, doseči malo prej in nagloma cilj človeškega življenja — srečno večnost.“ Ali niso lepe te misli? Da, tako mišljenje in prepričanje, da je veliko naših junakov padlo lepe, srečne, svete smrti, v liva hladno olje na skeleče rane, rane ločitve, zapuščenosti. Srečno padli junaki so že preboleli smrt, preslavljeno obhajajo s Kristusom Vstajenje. Veliko noč. Naj zacelijo torej tudi naše rane, glejmo, da dosežemo tudi mi večno Vstajenje, da obhajamo s padlimi svojci kdaj Veliko noč tam, kjer bo „Bog posušil vsako solzo z naših lic“.

Kaj pa tisti, ki še imajo žive svoje drage v bojnih vrstah? Strah naj izgine za ta veliki čas iz njih srei! Zaupanje naj napolni z veseljem njih duše! Kaj pa oni, ki trpijo vsled vojske pomanjkanje? Upanje v boljše čase naj jih tolaži! Naj pomislijo, da je trpljenje splošno, da niso edini, ki morajo nekaj žrtvovati na oltar domovine! Kristus je šel skoz trpljenje v svoje veličanstvo. Po trpljenju pride veselje.

Obhajajmo tedaj s Kristusom veselo Veliko noč! Prosimo pa Gospoda vojskih trum, naj skrči dneve trpljenja, da naši domovini že kmalu zasije solnce zmage, solnce miru, da bo kmalu vsak lahko obhajal po teh hudih in nevarnih časih veselo dneve zmago-slavja in m'rnega blagoslovljenega življenja! Ko bomo ob dnevu Kristusovega zmago-slavja prosili za zma-

LISTER.

Volčja - dolna.

(Vojni kurat Januš Golec.)
(Dalje.)

Drugi, zelo občutno neljubi naši gostje, ki so se kar v legijah pojavili ravno v Volčji dolni, so bile — uši. Bolj občutljivi bralci, posebno bralke, gospice, se bodo izpodbijale nad izrazom: častnik in pa — uš. Vsak pa, ki je vsaj nekoliko mesecev prebil na bojnem polju, mi bo pritril, da se zajeda uš neusmiljeno v vsakega bojevnika od prostaka do generala. Uši so nas grozno mučile v Volčji dolni, ker so se med nami častniki tedaj prvič pojavile in nismo poznali nobenega mazila in strupa zoper to golazen. Prav do krvi so bili opraskani po celnem telesu in celo noč je bilo čuti po postojankah pritaeno drganje in letelo so tudi prav krhke kletvice na krvoloke, ki so nam kradli tolikanj potrebno spanje. Pameten in tedaj edino izvedljiv bojni načrt zoper te roparje spanca nam je dal naš major: vsakdanja temeljita preiskava in smrt krvolokom s pomočjo obeh ročnih palcev. Pobjajali smo vsako jutro uši, a imeli smo jih vedno več in morali smo se udati v uživo usodo, katere nas preganjanje in muč še sedaj. Moje in vseh strokovnjakov, ki so v tej vojski pasli in še pasejo v obilni meri uši, mpenje je, neljube živalice bodo prenehale, kadar bode zatrobila enkrat trobenta tolikanj zaželjenega miru!

Od nši pa preidem na drugega skoraj vedno smrtnega sovražnika, na kolero. Že izraz kolera pomeni vsakemu strah in trepet v vse ude. In ravno to strašno bolezen smo za našega bivanja v Volčji dolni občutili vsi. Omenil sem že poprej, da je med nami in gozdom curjal neznan potočec, ki je izviral nekje na vrhu gladine. Voda iz tega potoka smo rabili vsi za pite in kuhno. Ravno ta potočec je skrival bacile kolere, ki je enkrat obšla z ledeno smrtno roko nas in Ruse. Kolera se je pojavila v naši sosednji postojanki med pčarji. Ljudje so začeli po noči bljuvati in zjutraj je bila že vsakemu nesrečnožu v globoko udratih očeh in v votlo donečem glasu zapisana gotova smrt. Ni minulo 24 ur in že smo ga zagrebli v gozdu. Grozna bolezen se je širila vedno bolj in bolj in začeli smo brskati po izvoru in vzroku te koščne živalice. Preiskal se je potok in odkrili so prav že ob njegovem izviru 40 mrtvih trupel, ki so vsa ležala nepokopana v vodi. Skušali smo jih odstraniti in pokopati, a kleti Rus je ustrelil vsacega, ki se je približal mrtvičem. Ni preostajalo drugega, kakor, da smo pokrili potok s hlodi, nametali zemlje na vrh, in pod smrtno kaznijo je bilo vsacemu prepovedano rabiti vodo iz okuženega vreleca. Najboljša pomoč zoper kolero je po mnenju nas vseh dandanes tolikanj preganjanje in psovanje — alkohol. Kakor hitro so nam dali vina, ruma in tudi moštru tople hrane, se ponehala kolera, a popolnoma je nas zapustila, ko smo ostavili isto kletu, za nas resnično Volčjo dolno.

Lahko bi vam popisal, dragi bralci, več ganljivih slučajev za razsaljanja kolere, a te dogodljaje hočem natančneje opisati, če se še enkrat živ vrnem v

domovino. Kot zaključek teh v domovino poslanih vrstic naj služi en doživljaj, ki se tiče uši in kolere. Kot „menažmjošter“ sem moral celo našo postojanko pre-skrbovati z mesom. Človeku se pristudi vsak dan tri do goveje meso in naši gospodje so poželeli svinjine in teletne. Nekega popoldne med strelskim odmorom sem zajezdil svoje kljuse in ga pognal proti vasi, da kupim debelega ščetinca. Rusi so me na potu v vas obstreljali, a kljuse je dobro teklo in jaz sem nepoškodovan došel v vas. Posrečilo se mi tudi je po dolgem baranju in kratki barantji kupiti svinčce. Ukazal sem ga zaklati in namenil sem se povrniti k tovarišem v postojanko, ko se pojavi pred menoj na konju naš Francel in dragonski ordonančni častnik. Hočeš, nočeš, moral sem z njima slabo oblečen in na prav grdem kljusetu v 35 km oddaljeni Przemysl, da nakupimo tamkaj potrebnega alkohola in nekaj boljšega za pod zob. Odjezdili smo ob 4. uri popoldne iz Volčje dolne in v trdem mraku smo bili pri kolodvoru Novega Mjasta. Precejšna množica je bila tamkaj zbrana, ustavili smo konje in jezdili v koraku. Izvlekel sem smodko in sem jo skušal prižgati, ko je zagromel prav na kolodvoru grozen pok iz topa. Po celnem telesu me je spreletela nekaka mrzlica: mojemu kljusetu je bil ta pok tudi nekaj preveč za uho in ubralo jo je preko ceste po travniku v divjem galopu, da sem se komaj obdržal v sedlu. Kljuse se je vse zasoplo zopet ustavilo, napanjalo ušesa in jaz sem se ozrl nekoliko naokrog po vzroku poka. Vsi delavci, ki so popravljali železnico, so vsled strahu nehote posedli na neimeno-vani del telesa in se ozirali plašno okrog. Slednjič sem vendar dognal vzrok občnega strahu. Na kolo-

goslavje naše skupne avstrijske domovine, ne pozabimo moliti tudi prav posebno za ožjo slovensko domovino, da ji napoči po tem času trpljenja veseli dan vstajenja v naši skupni domovini! Iz zemlje, napojene z našo srčno krvjo, naj vzcvetijo cvetke boljše bodočnosti! V tem smislu želimo svojim ljubim sotrudnikom, naročnikom in bralcem veselo Veliko noč!

Nove določbe za uporabo moke in žita.

Z dne 28. marcem so stople nove določbe za uporabo moke in žita v veljavo. Tudi te določbe so samočasne. Za one ljudi, ki se hranijo od mesa, se je po novih določbah znižala količina moke, katero sme ena oseba na dan zavžiti. Znaša samo 200 g moke, dočim je po določbi z dne 24. febr. znašala 240 g. Za mesta in industrialne kraje se bo upeljalo krušne nakaznice; na Slovenskem Štajerju, kakor izvemo uradno, samo v Mariboru, Ptuj in Celju.

Za kmečko prebivalstvo velja po novih določbah tole: Za kmečko prebivalstvo se količina moke oziroma žita, ki se je določila dne 24. febr. za eno osebo na dan, ni znižala. Kmečki človek (delavec, viničar, hlapec) sme uporabiti na dan za eno osebo (tudi otroci so všteti) 300 g žita, oziroma 240 g (približno 1/2 kg) moke.

Kdor si je že izprosil (ali sam ali potom občine) od okrajnega glavarstva dovoljenje, da sme za osebo na dan več, kakor je določeno, uporabiti — ker n. pr. ne uživa mesa, nima druge moke, ne krompirja, ne fižola dovolj, ker se ne more nasiti radi težkega dela itd. — zanj veljajo te olajšave pri zapori nadalje.

Kdor si še ni izprosil takih olajšav, si jih lahko izprosi, ako ima razloge za prošnjo. Prošnjo lahko gospodar vloži pismeno ali ustmeno sam na glavarstvu ali potom občine. Občine tudi lahko vpošljejo prošnje za več gospodarjev skupaj, a za vsakega gospodarja mora biti utemeljitev. Oblasti imajo nalog, da ljudomilo postopajo.

Razlogi, ki se bodo upoštevali za olajšave pri zapori, so n. pr.: večja množina moke se potrebuje za one dni, ko bo kop v vinogradih, ko bo okopavanje krompirja, ko bo oranje, košnja, žetev, mlatitev i. t. d. To se naj navede v prošnji in tudi, koliko dni približno bo delo trajalo. Razlogi, da se za stalno dobi olajšave, so: da nimam drugega živeža nego moko, nimam ne mesa, ne fižola, ne krompirja itd.

Če se je dovolila uporaba žita oziroma moke za krmljenje mlade ali breje živine, za konje in zadnje mastenje živine, za perutnino itd., veljajo dovolitve naprej. Kdor še nima teh dovolitev, si jih lahko izprosi.

Še enkrat opozarjamo, da so pod zaporo samo: pšenica, rž, turšica, ječmen in oves ter mliniski izdelki — razven otrobov — iz teh žitnih vrst. Otrobi, ajda, fižol, bob, krompir, meso, zaščimba, seno itd. itd. niso pod zaporo.

dvoru je bil vkopan naš 30.5 cm možnar in je oddal tedaj svoj prvi strel na sovražnika. To je bil prvi strel, ki sem ga na lastna ušesa slišal iz grla tega orjaka in nikakor si ne želim, da bi kedaj v življenju občutil njegov učinek, ko mi je že sam pok tako pognal mravljinco po hrbtu. No, hvala Bogu, Rusi nimajo tega groznega morilnega orožja. Jezdili smo od Novega Mjasta naprej in po dobrem teku smo dospeli okoli 10. ure po noči v tetrat prve oblege rešeni Przemysl. Konje smo oddali dragoncem in smo se napotili iskati prenočišča. Ko v prvem hotelu so sprejeli lepo oblečenega dragonskega častnika, a za naju z Francem ni bilo v nobenem hotelu prostora. No, za mesto in še za hotel res nisva bila napravljena, pa tudi nisva bila nič kaj nevoljna, da so naju pognali na cesto. Usmilila se je naju slednjič neka stara, prav umazana židinja in je nama ponudila prenočišče v kuhinji, katerega sva tudi z odprtimi rokami sprejela. Postelj nama je bila torej zagotovljena, krenila sva jo naravnost v kavarno z bojnim klicem: smrt alkoholu!

V kavarni je bilo zelo malo vojaških sukenj, pač pa prav obilo onih civilnih ljudi, moških in ženskih, ki sem jih jaz grozno začrtel v času vojne, namreč takozvanih: vojnih poročevalcev in očividcev. Bili so znešeni iz vseh delov sveta in kramljali o fronti, strelskih jarkih, v katerih je že ta dvakrat bil, o žvižgu krogel, o razpoku granat i. t. d. Mene so že kar grizli ti večji del popolnoma zlagani pogovori in ne vem, če bi ne bil prvega potegnul po lažnjivih ustih, da niso v razgovoru prišli na kolero. Že samo ime kolera je napravilo na vse viden, globok utis. Sedaj so se začeli ponašati, kolikokrat je kateri cepljen proti koleri, kako prekuhava vsako trohico vode, ki jo mora rabiti i. t. d. To blebetanje pa je bilo tudi sicer potrepeljivemu Francu preveč. Namignil mi je in šepnil: „Le pazi, kako bodem odgnal te zajce enega za drugim.“ Nato mi je začel prav glasno razlagati, kako umirajo njegovi pionirji vsak dan prav tik njega na kolero, on prihaja prav od tamkaj in se še umil n danes. Pogledal sem na časnikarje, vsi so zrlili nemo in prestrašeno drug na drugega, češ: bežimo!

(Dalje prihodnjik.)

Slike iz vojne.

Slovenska kri nikdar ne sfali.

Pismo infanterista Franc Cigula, ki je prideljen 87. pešpolku 16. vojni stotnji in se nahaja na južnem bojišču, svojim staršem pri Sv. Lovrencu v Sl. gor. se glasi:

Zlatai moji stariši, brat in sestre! Srčno pozdravljam vse skupaj in sploh celi rojstni kraj. Oh, ko bi si mogel jaz ugasiiti željo, da bi še vsaj enkrat dosegel vstop v svojo rojstno hišo! Padel bi na kolenu pred Vas in bi s sklenjenimi rokami zahvalil Najsvetejšega za srečno povrnitev nazaj v ljubo slovensko domovino. Ali kaj mi pomaga, vse želje so zastoj! Vendar pri tem ne pozabim molitve, katere ste me, draga mati, učili v mladostnih letih. Sedaj jih dnevno zvesto opravljam, ako mi je le količkaj mogoče, ako pa ne, pa vsaj na kratko zmislim na Onega, ki je vse-mogočen, in s tem so mi podaljšani moji grozni dnevi. Dragi oče in mati! Vprašam Vas, ali bi mogli z lahkim srcem gledati svojega sina, kateri je mnogo dni pa noči prežebel in prečel na prostem polju, zdihujoč proti nebu: Ah, ljubi Bog, pomagaj ubogim ranjencem, ki okoli mene prosijo pomoči! Daj jim kruha in polajšanje groznih bolečin! Ali kaj mi pomaga, ker moral sem sam dobro paziti na sovražnikove krogelje in na naše častnike, da bomo mogli srečno premagati sovražnika. In to je trajalo dan za dnevom, mesec za mesecem, tako, da sem moral preživeti celih šest mesecev na prostem bojnem polju zakopan v mrzlo zemljo, kakor črv. A hvala Onemu, ki me je obvaroval še dosedaj grenke smrti. Tudi zanaprej se izročim v božje roke, da bi mi Bog prizanesel. Sedaj smo prišli slabotni nazaj v S. . . . , da tu malo odpočijemo in dobimo obleke in več drugih stvari. Potem pa zopet nazaj v boj. Hvala Bogu, nam Slovencem dose-daj še ni srce obupalo in tudi ne bo! Z hrabrim srcem smo začeli in hočemo tudi korajžni ostati, dokler ne bo izvršena naša zmaga za domovino in cesarja. Borili se bomo in če treba tudi do zadnje kaplje krvi. Saj slovenska kri nikdar ne sfali!

Dragi domači! Kadar ste pri molitvi, spomnite se tudi svojega sina in brata, kateri je daleč proč od Vas ter sploh pripravljen življenje dati za drago domovino. Mogoče se pridem enkrat nazaj. Če pa umrjem v tujem svetu, pa bom prošl tam gori za Vas, da Vas pripelje božja roka v večno veselje, kjer ni trpljenja in sovražstva.

Sestra Treza in brat Alojz sta mi tudi pisala. Od nas domačih nas je že malo tuka. Tuka je zdaj strašna zima. Blizu mene so še bolehnčki županov sin, Zelenjak, Korenjakov, Gomiljak, Kovačec in Janšček, nekaj pa so jih Srbi ujeli. Zdaj pa še Vas pozdravlja Vaš sin in brat Franc.

Slovenski ulanec na Rusko-Poljskem.

Jožef Juger, dodeljen c. kr. ulanskemu polku št. 5 (polkovni štab), vojna pošta 57, piše dne 18. marca svojim starišem v Borecih pri Sv. Križu na Murškem polju:

Predragi! Želite izvedeti, kako se mi godi. Moram reči, še ne prehudo. Denarja je zadosi, samo kupiti si ne morem ničesar, ker nikjer ničesar ni. Ni ti najpotrebnejših vsakdanjih stvari, kakor milo, pisalnih potrebščin itd. ne morem dobiti. Mesa dobim precej, tudi kruha in suhorja ter tobaka je dovolj. Torej ne trpim pomanjkanja.

Že od januarja je nastanjen naš štab v zapuščenih ruskopoljskih vasi L. . . ne daleč od železniške proge Krakov-Varšava. Jaz sem pri dobrih ljudeh. Poljaki so jako pobožni, kar pričajo raznovrstna znamenja ob cestah in potih. Sedaj v vojnem času imajo razobešene zunaj na stenah razne podobe Boga in Marije, da jim obvarujeta dom požarov. Vasi so redke in revne, mesta ne mnogo boljša. Hiše so lesene in s slamo krite. Spredaj stanujejo ljudje, zadaj pa živina. Zato je povsod velika nesnaga, ki še jo večajo precej gosfo naseljeni židje, Čerkvice so borne. Vse-povsod rodovitna polja in veliki gozdi, ki pa jih pridno redčijo za vojaške potrebe. Polja so večidel pomandrana, vasi kup pepela. Cele pokrajine so velika pogorišča in grobišča. Vojaška uprava je pokupila skoraj vso živino in vsa živila. Zato vlada med ljudstvom veliko pomanjkanje. To je sad vojske! Bog obvaruj naše kraje take šibe! Čudim se svojemu trdnemu zdravju, čeravno sem prestal že nepopisne napore. Vsak dan govorim slovenski, nemški, češki in tudi poljski za silo že točlem. S svojim konjičkom pa se kregam navadno slovenski. Moje največje veselje je, če dobim prav mnogo pisem iz ljube domovine. Prav posebno še, ko sprejemem cel kup naših izbornih listov: „Sl. Gospodarja“, „Stražo“ in druge. To so moji najdražji tovariši, ki mi lajšajo trpljenje in me kratkočasijo v dolgih nočeh. To je užitek! Pošta rabi k nam le štiri dni. Tudi pri nas zbirajo darove za uboge vdove in zapuščene sirote. Vsak rad da po svoji moči. Jaz se zadnji čas brijem, drugi pa so že pravi kosmatinci, Uši sem se, hvala Bogu,

hitro znebil. Zima ni bila prehuda. Snega je bilo malo. Sedaj imamo krasne pomladanske dneve. Ptičice se že oglašajo. Podnebje je slično našemu. Nedavno smo dobili novo obleko, ker se na stari razcapani ni več ločilo črno od rudečega. Zima je boj omejila. Tudi kužne bacile je ugonobila. Zato se bo začelo spomladi vse hujske razvijati. Željno pričakujemo odločitve. Zmaga bo naša! Slovenec ne omaga, dokler ne zmaga! A po vojski nas tudi nihče ne bo zatiral! Bog Vam bodi plačnik, da ste plačali za me sv. križev pot. Prepričan sem se, da me je le molitev obvarovala ter mi vllila tolažbe v težkih urah. G. župniku se prav lepo zahvalim za že drugo svetinico, ker sem prvo v bojnem metezu izgubil. To je res naš up in naše zavetje!

Veseli velikonočni prazniki so pred durmi. Jaz jih bom obhajal kakor božične v daljni Rusiji. Ne bom mogel kuriti kresa na domačem hričeku. Nam bo ga menda sovražnik kuril. Ne bom slišal prijetnega pri-trkavanja, ker je tukaj zvoniti vsled sovražnika prepovedano. Tudi ne veselega pokanja topičev, pač pa gromenje 8 — 30 cent meterskih možnarjev. A kaj si hočemo, vojaki smo in moramo braniti domovino — našo drago Avstrijo. Bog daj, da se uresničijo moje in vseh želje, po častnem miru videti drage in praznovati prihodnje svetke doma. Veselo „Alelujo“ in ti-sočere pozdrave domačim in znancem! Vaš vedno v-dani Jožef Juger.

„V vojski so nebeška vrata na stežaj odprta.“

Vinko Kokolj, ki je bil prideljen pionirskemu bataljonu št. 15, piše svojemu prijatelju v Prihovi pri Konjicah, ki je potrjen v vojake sledeče zanimivo pismo. (Kokolj se je udeležil vojske s Srbi, je zašel daleč vstran od svoje čete in se je preoblečen v Srba rešil na Bolgarsko, odkoder so ga poslali v Avstrijo). Pismo se glasi:

V Kristusu ljubljani vojščak! Pred kratkim sem dobil pismo iz domačega kraja in sem zvedel, da je tudi Tebe zadelo, da si potrjen. Po volji našega vse-mogočnega vojskovodje je vojska nastala in se bo tudi enkrat nehala.

Ljubi France! Ker je moralo tako biti, prosim Te, ne šteješ tega za zlo; božja volja je, da boš moral nositi puško in ko se boš enkrat kaj naučil, boš tudi moral iti nad sovražnika. Dragi! Le z veseljem in z hrabrostjo pojdi braniti našo milo domovino, udan v voljo božjo, z zaupanjem v Boga, v Marijo in boljšo prihodnost, da se spet zdrav povrneš v svoj mili domači slovenski kraj. Ta misel Ti bo pomagala in Te krepčala, da boš lažje prenašal težave in bridkosti sedanjega vojnega časa.

Meni se še po navadi dobro godi in tudi zdrav sem hvala Bogu, le meseca decembra mi je šlo za kožo. Srbi so že šteli ure mojega življenja, ali k sreči prideva z nekim narednikom do srbskih ranjencev, kjer dobiva srbsko obleko in tako sva srečno prišla v 18 dneh na Bolgarsko in od tam na naša tla; ali po nesreči prideva na kraj, kjer sta kolera in legar grozno razsajala. Jaz sem že prej bil prehlajen, spravijo me pri Zemunu v bolnišnico na neki otok, kjer sem hvala Bogu v šestih tednih ozdravel.

Prišel sem zopet nazaj k prvi stotnji, k Bošnjakom, od tam spet za ordonanca k bataljonskemu komandantu. Nekaj dni pozneje sem ga prošl, naj me nadomesti z drugim, mesto odgovora mi je dal dve uri zapora, katere mi je potem njegov adjutant nadporočnik hitro odvzel.

Ljubi mi France! Iz vsega srca Ti želim, da bi z veseljem odšel k vojakom in se enkrat zdrav in srečen povrnil v svoj domači kraj. Na vojsko gre skoraj vsak z žalostnim srcem, ker mu ni znano, ostane li živ ali ne. Pa, dragi mi, dostikrat si mislim, ako mi je usojeno, rad umrjem za premilo očetinjavo. Zatorej pojdi z veseljem v boj proti sovražniku in ne boj se smrti, saj pregovor pravi: „Sladko in častno je umreti za svojo domovino“ in spet drugi: „V vojskinem času so nebeška vrata na stežaj odprta!“ Ko si bil dozda tako vesel in priden mladenič, tudi sedaj zanaprej misli na Boga; to Ti bodi ščit pred življajočimi sovražnimi krogelami in trdno zaupanje v Marijo Ti bo trdno zavetje pred gromečimi granatami!

Dalje tudi želim Tvojim starišem, da bi ne žalovali močno za Teboj, saj „Božja sveta volja je, da mlad fant na vojsko gre.“

Ljubi moj! Prav pristrčno Te pozdravljam kakor tudi Tvojega očeta in mater, pozdravim Tvojega brata Antona in sestre, tudi vse druge fante, ki pojdejo s teboj, in ostanem vedno Tvoj prijatelj Vincenc Kokolj.

Pet tednov v strelskih jarkih.

Predzadnji „Slov. Gospodar“ je pomotoma poročal, da je medicinec Fran Dečko iz Središča, kadet pri c. in kr. pešpolku št. 47, umrl za kolero. To poročilo je slonelo na napačni informaciji.

Medicinec Dečko se je udeležil pri sanfteti naj-hujših bojev v izhodni Galiciji, zlasti pri Grodeku od srede avgusta do srede oktobra ter je napolned zbolel in je moral za več mesecev v bolnišnico. Dne 22. januarja pa se je kot kadet zopet vrnil na severno bojišče in se je brez prestanka bil v najljutejših bojih